

Notitie

Contactpersoon E. (Erno) de Graaf

Datum 23 september 2011

Kenmerk N014-4479846EDG-ena-V01-NL

Heroverweging maatregelenpakket oplossen wateroverlast Egmond aan Zee

Samenvatting

De gemeente Bergen heeft een aantal grootschalige maatregelen uitgevoerd om de kans op wateroverlast in Egmond aan Zee te verminderen en de strandpijp buiten gebruik te kunnen stellen. De tot nu uitgevoerde evaluaties leiden tot heroverwegingen van de vooraf besproken maatregelenlijst. Daarnaast is op ambtelijk niveau vastgesteld dat gebruik van de strandpijp als nooduitlaat doelmatig is omdat het extra veiligheid oplevert tegen lage maatschappelijke kosten en de risico's voor de volksgezondheid nihil zijn. Ambtelijk wordt voorgesteld om het voornemen om de strandpijp te amoveren te heroverwegen.

Inleiding

In augustus 2006 veroorzaakten stortbuien twee keer ernstige wateroverlast en schade in het centrum van Egmond aan Zee. Daarnaast loosde de gemeente enkele malen per jaar met regenwater verdund afvalwater in zee.

Om zowel de wateroverlast als de lozing aan te pakken hebben de gemeente Bergen, provincie NH, Rijkswaterstaat NH, en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in 2007 samen een maatregelenprogramma opgesteld (vastgesteld door de gemeenteraad in januari 2008). Op basis van de toen beschikbare informatie werden de kosten geraamd op EUR 5 miljoen.

Het grootste deel van deze maatregelen is inmiddels uitgevoerd. Hierdoor kan er sinds medio 2010 alleen nog hemelwater naar zee stromen en sinds voorjaar 2011 is ook de lozing van schoon hemelwater beperkt tot ongeveer eens per 10 jaar.

De maatregelen tot nu toe bestaan onder andere uit de aanleg van 2830 m³ kratten, 8100 m³ berg- en infiltratiebassins, 1100 m IT-riool, 3 nooduitlaten naar laag gelegen dalletjes (incl. procedurele trajecten), aanpak foutieve aansluitingen, onderzoeken afstroming over straat, etc. De kosten hiervan tot augustus 2011 bedragen EUR 6,2 miljoen, waarvan ca.30% toe te delen is aan vervanging en herinrichting. Exclusief vervanging en herinrichting is dit ca. EUR 880,- per inwoner van Egmond aan Zee. Een overzicht van het gerealiseerde hemelwatersysteem is te vinden in bijlage 1. Een toelichting op het overzicht is te vinden in het Stand van zaken rapport (Tauw Rapport: R003-4479846EDG-irb-V02-NL).

Op basis van de tot nu toe gebruikte uitgangspunten heeft de gemeente nog een verwerkingscapaciteit van 8366 m³ te realiseren. Deze bevindt zich voornamelijk in het noordelijke deel van Egmond aan Zee. Bij het gebruik van ondergrondse berging komt dit overeen met ongeveer 4 miljoen EURO. Er wordt nu vervolgonderzoek uitgevoerd om te onderzoeken of door het slim plaatsen van drempels en gebruik van natuurlijke laagtes meer water bovengronds geborgen kan worden zodat dit bedrag in de praktijk lager kan uitvallen.

Ambtelijk overleg 21 juli 2011

Op 21 juli is de stand van zaken in Egmond besproken tijdens een ambtelijk overleg met de gemeente Bergen, provincie NH, Rijkswaterstaat NH, en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Tijdens het overleg is geconcludeerd dat er grote potentiële schade en historische, maatschappelijke gevoeligheid voor wateroverlast aanwezig is in Egmond aan Zee. Bij het ontwerp van een hemelwatersysteem is het nooit mogelijk om absolute veiligheid te bieden. Er kan altijd een heviger regenbui vallen. Door de gemeente is in Egmond gekozen voor een faalkans van eens per 100 jaar. Als er een heviger bui valt, en dat zou statistisch gezien volgende week kunnen gebeuren, is het de burgers moeilijk uit te leggen dat er wateroverlast ontstaat ondanks alle getroffen maatregelen. Het verder verlagen van de kans op wateroverlast is daarom wenselijk. Hierbij is ook een scenario besproken waarbij de huidige strandpijp als nooduitlaat wordt gebruikt. Tijdens het overleg is afgesproken dat de gemeente samen met TAUW de mogelijkheden voor het bieden van extra veiligheid op een rijtje zet.

Mogelijkheden voor het bieden van extra veiligheid

De volgende mogelijkheden voor het bieden van extra veiligheid zijn overwogen:

- 1) Aanleg gemaal met persleiding
- 2) Aanleg extra berging
- 3) Gebruik bestaande strandpijp als nooduitlaat

Ad1. De aanleg van extra berging in het centrumgebied is technisch gezien zeer lastig. Onder de aanwezige pleinen zijn al drie grote bergingbassins (totaal 8100 m³) gebouwd

Ad2. De benodigde gemaalcapaciteit als gekozen wordt voor de aanleg van een gemaal wordt geschat op 1 m³/s (Tauw rapport R001-4479846JKU-mfv-V02, 2007). Inclusief een persleiding van 1100 m komen de kosten hiervan ongeveer uit op 10 miljoen EURO. Omdat het onderhouden van zulke gemaalcapaciteiten voor de enkele keer dat het heel hard regent extra aandacht verdient is in 2007 geconcludeerd dat het praktisch niet haalbaar is om de regenwaterafvoer te realiseren door pompen

Ad3. Tijdens het ambtelijk overleg is geconcludeerd dat het scenario waarbij de bestaande strandpijp als nooduitlaat blijft bestaan de meeste veiligheid per euro levert. Met een automatische schuif is te bewerkstelligen dat de strandpijp alleen bij de 100-jaar-buien functioneert. Een oplossing met een vaste drempel is bedrijfszekerder maar resulteert in een lozing van hemelwater op de Noordzee van ongeveer eens in de 10 jaar

Alles overziende blijkt dat allen het gebruik van de bestaande strandpijp als nooduitlaat een doelmatige oplossing is om de veiligheid tegen wateroverlast in Egmond aan Zee te verhogen. Het plaatsen van een gemaal of het creëren van extra berging in het centrumgebied is nauwelijks te realiseren en (daardoor) duur.

Consequenties

Het gebruik van de bestaande strandpijp als nooduitlaat komt niet overeen met eerdere bestuurlijke afspraken. Vanuit het oogpunt van doelmatigheid zou het goed zijn om deze bestuurlijke afspraak te herzien.

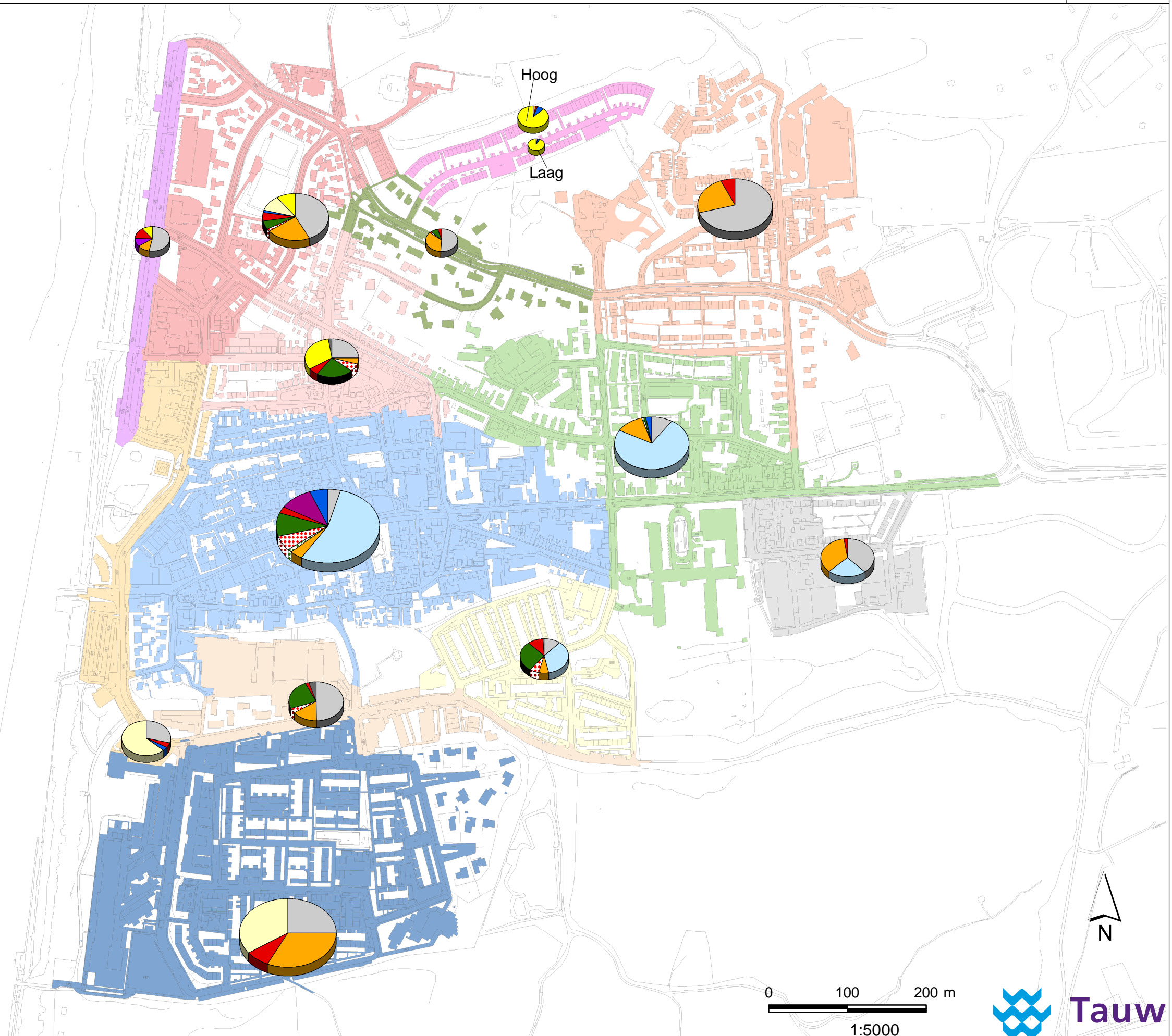
De aanwezigheid van de strandpijp is volgens de criteria van de Blauwe Vlag (bijlage 2) geen bezwaar. Voor de Blauwe Vlag is het van belang dat er geen open diffuse bron (rioolpijp) aanwezig is die de zwemwaterkwaliteit negatief kan beïnvloeden. Wanneer in de praktijk blijkt dat de toegepaste maatregelen geen negatief effect hebben op de zwemwaterkwaliteit kan besloten worden ook voor Egmond aan Zee een Blauwe Vlag aan te vragen. Het feit dat er een rioolpijp op het strand ligt, vormt geen beletsel voor het verkrijgen van de Blauwe Vlag omdat er geen relatie meer aanwezig is met het rioolwater. Uit metingen moet blijken dat het regenwater geen verontreinigingen bevat.

Deelgebied	Resterende opgave [m3]
Adm. de Ruyterweg	190
Boulevard Noord	416
De Werf	442
Hotel en Zeeweg	951
Jan Dirk z'n Dal hoog	-144
Jan Dirk z'n Dal laag	-62
Julianastraat	459
Noord Oost	2550
Noord West	1170
P. Schotsmanstraat	678
Pr. Hendrikstichting	383
Voorstraat	342
W. Beckmanlaan	339
Zuid	1505

Verdeling berging-capaciteit: 2010

Deelgebieden

BLAUWE VLAG voor STRANDEN

Elke Nederlandse strandgemeente en/of strandbeheerder kan zich bij het campagne secretariaat van de Blauwe Vlag aanmelden om in aanmerking te komen voor de Blauwe Vlag. Na ontvangst van het ingevulde Blauwe Vlag aanmeldingsformulier wordt de strandlocatie bezocht door een Blauwe Vlag inspecteur. Deze controleert of het geen in de aanmelding is aangegeven ook in overeenstemt is met de werkelijkheid. Op basis van het aanmeldingsformulier en het inspectieresultaat, beslist de Nederlandse Blauwe Vlag jury op basis van onderstaande Blauwe Vlag criteria of een strandlocatie bij de Internationale Blauwe Vlag jury wordt genomineerd. De Internationale Blauwe Vlag jury kent de vlag al dan niet toe. De toekenning is slechts voor een jaar. Bij toekennen van de vlag heeft de strandlocatie het recht de Blauwe Vlag dat jaar te voeren zolang het aan de criteria blijft voldoen. Ook in het jaar van uitreiking vindt inspectie plaats op de naleving van de criteria.

i = imperative (verplicht)

g = guideline (aanbeveling)

CRITERIA

1. Het voldoen aan vereisten en normen zoals die in de Zwemwaternrichtlijn van de EU zijn verwoord. (i)
2. Het strand mag niet worden aangetast door lozingen van industrieel afval of rioolwater. (i)
3. Gemeentelijke en/of regionale rampenplannen om het hoofd te bieden aan milieurampen. (i)
4. Het is niet toegestaan dat algen of andere soorten vegetatie zich op het strand ophopen en daar gaan liggen rotten, behalve in speciaal daartoe aangewezen gebieden en op voorwaarde dat dit geen overlast veroorzaakt. (g)
5. De gemeenschap dient zich te houden aan de vereisten met betrekking tot de verwerking van rioolwater en de kwaliteit van het afvalwater zoals die zijn verwoord in de Richtlijn inzake stedelijk afvalwater van de EU. (i)
6. Indien verwacht wordt dat (een deel van) het strand zwaar zal worden vervuild of anderszins een gevaar voor de veiligheid zal opleveren of indien dit reeds is gebeurd, dient het publiek onmiddellijk te worden gewaarschuwd. Het rampenplan, dat dient te voldoen aan criterium nr. 3, dient procedures te bevatten met betrekking tot de wijze waarop het publiek in dergelijke gevallen dient te worden gewaarschuwd. (i)
7. Informatie over kwetsbare natuurgebieden in het kustgebied, met inbegrip van de flora en fauna, moet op een openbare plaats worden opgehangen en worden opgenomen in informatiemateriaal dat aan toeristen wordt verschaft. Deze informatie dient eveneens te vermelden waar men zich in dergelijke gebieden aan dient te houden. (i)
8. De strandbeheerder dient:

- de meest recente informatie over de kwaliteit van het zwemwater duidelijk zichtbaar op het strand aan te brengen, in de vorm van eenvoudig te interpreteren tabellen of cijfers.
 - zo dicht mogelijk in de buurt van de Blauwe Vlag informatie over de Blauwe Vlag op te hangen, zoals informatie over wat de Blauwe Vlag precies inhoudt en wie op plaatselijk en landelijk niveau daarvoor verantwoordelijk zijn.
 - de Blauwe Vlag te verwijderen indien niet langer aan één van de met een (i) aangeduide criteria wordt voldaan. (i)
9. De plaatselijke gemeente en de strandbeheerder dienen gezamenlijk aan te kunnen tonen dat er minimaal vijf activiteiten op milieu-educatiegebied worden geboden. (i)
10. Wetten over het gebruik van het strand moeten op verzoek gemakkelijk te verkrijgen zijn bijvoorbeeld bij de VVV's, op het gemeentehuis of op het strand. De op het strand geldende gedragsvoorschriften dienen op het strand te worden opgehangen. (i)
11. Indien de plaatselijke gemeente beschikt over een milieuvorlichtingscentrum of gelijksoortig permanent openbaar milieu-informatiecentrum, in het bijzonder met betrekking tot de kustomgeving, kan een dergelijk centrum worden aangewezen als Blauwe Vlag centrum indien het een plaats betreft waar informatie kan worden verkregen over de Blauwe Vlag of indien het een centraal punt vormt voor milieu-voorlichtingsactiviteiten op het gebied van de kust en de zee (zie criterium nr. 9). (g)
12. De plaatselijke gemeente dient te beschikken over een plan voor het gebruik en de ontwikkeling van de grond in de kuststreek. Dit plan en de huidige activiteiten van de gemeente in de kuststreek dienen te voldoen aan de bouwreglementen en regels met betrekking tot de bescherming van het kustgebied. Indien het een zeer kleine gemeenschap betreft, kan het deel uitmaken van een groter regionaal plan. (i)
13. Er dienen voldoende afvalbakken aanwezig te zijn die op gedegen wijze zijn bevestigd en die regelmatig worden geleegd. Afval, algen en andere vervuilende stoffen dienen op adequate wijze op het strand te worden verzameld. Het op het strand opgehaalde vuil dient te worden verwijderd en naar een officieel goedgekeurde vuilstortplaats te worden gebracht. (i)
14. Gedurende het zwemseizoen dient het strand, indien nodig, dagelijks te worden schoongemaakt. (i)
15. Op het strand mag niet:
- met auto's gereden worden, tenzij specifiek toegestaan
 - met auto's of fietsen wedstrijden gereden worden
 - afval gestort worden
 - zonder toestemming gekampeerd worden
 - Stranden waar auto's toegestaan zijn, moeten duidelijk aangegeven parkeerterreinen bezitten, en daarnaast ook duidelijke autovrije zones. De waterkant dient te allen tijde volledig autovrij gehouden te worden. (i)
16. De toegang tot het strand dient veilig te zijn.(i)
17. Er dient toezicht te worden gehouden op de verschillende gebruikers van het strand en de wijzen waarop het strand gebruikt wordt, teneinde onenigheid en ongelukken te voorkomen. Indien het strand grenst aan natuurgebieden, dienen er maatregelen te zijn genomen om eventuele negatieve gevolgen van het gebruik van en het verkeer van en naar het strand en het water tegen te gaan.(i)

18. Voldoende en schone toiletfaciliteiten met goed geregelde rioolwaterafvoer conform de vereisten van criterium nr. 5. (i)
19. Gedurende het zwemseizoen dienen reddingsbrigades aanwezig te zijn en/of dienen er voldoende veiligheidsvoorzieningen te zijn genomen, hetgeen onder andere inhoudt dat er reddingsmateriaal met gebruiksaanwijzing en een direct bereikbare telefoon aanwezig dienen te zijn. (i)
20. Het reddingsmateriaal moet goedgekeurd zijn door de nationale instanties op dat gebied en voorzien te zijn van een gebruiksaanwijzing. De uitrusting moet permanent op het strand aanwezig en direct te gebruiken zijn en er moet regelmatig op eventuele gebreken worden gecontroleerd. Daarnaast moeten reddingsbrigades volgens nationale, door de autoriteiten of vakorganisaties vastgestelde richtlijnen worden opgeleid en gediplomeerd. (i)
Er dient een gemakkelijk te herkennen eerstehulp post op het strand aanwezig te zijn. (i)
21. Landelijke wetgevingen met betrekking tot honden, paarden en andere huisdieren dient op het strand streng te worden nageleefd. Onder alle omstandigheden dient controle te worden uitgeoefend op de toegang en activiteiten van deze dieren. (i)
22. Een afgeschermd drinkwaterbron. (g)
23. Een gemakkelijk en onmiddellijk bereikbare telefoon. (g) Indien het strand niet wordt bewaakt door reddingsbrigades is het criterium een verplichting. (i)
24. Tenminste één van de stranden van de gemeente dient over toegangswegen en toiletfaciliteiten te beschikken die geschikt zijn voor gehandicapten, behalve wanneer dit vanuit topografisch oogpunt niet mogelijk is. Indien de gemeente slechts één strand met een Blauwe Vlag heeft, moet dit strand beschikken over toegangswegen en toiletfaciliteiten die geschikt zijn voor gehandicapten, behalve wanneer dit vanuit topografisch oogpunt niet mogelijk is. (i)
25. Alle gebouwen en faciliteiten op het strand moeten goed onderhouden worden. (i)
26. Het strand bezit faciliteiten om recycleerbaar afval te verzamelen zoals glas en blik. (i)
27. De gemeente bevordert het gebruik van ecologisch verantwoorde transportmiddelen op en in de omgeving van het strand, zoals fietsen, wandelen en openbaar vervoer. (g)

De Nederlandse en de Internationale Blauwe Vlag Jury houden zich het recht voor om de Blauwe Vlag aan strandlocaties te weigeren als de strandgemeente en/of strandbeheerder verantwoordelijk is voor recente overtredingen van de milieuwetgeving of anderszins tegen de doelen en geest van de Blauwe Vlag ingaan of dat op de strandlocatie toestaan. Het aanmeldingsformulier geeft een nadere uitwerking van de criteria.